

Streszczenie

Rozprawa *Mikrologia jako idea interpretacji tekstu w szkole* stanowi próbę wprowadzenia na lekcję języka polskiego pomysłu profesora Aleksandra Nawareckiego z Uniwersytetu Śląskiego. Pomysłu polegającego na czytaniu w ujęciu mikrologicznym. Koncepcja śląskiego badacza została zaprezentowana w 1997, a następnie rozwijana w serii monograficznej, wydawanej w latach 2000–2005. Ów sposób (a raczej ta „sztuka”) postrzegania utworu polega na wydobywaniu ze szczegółu, szczeliny tekstu fragmentu świata, a następnie poddanie go refleksji, która może doprowadzić do wielorakich wniosków. Lektura „mikro” zaczyna się od zauważenia tego, co „małe”: czegoś mało istotnego lub trudno dostrzegalnego, a następnie podążanie tym śladem, aby przykładowo dowiedzieć się czegoś o świecie pozatekstowym, o sobie samym lub by poznać maestrię dzieła literackiego w drobinie. Taka forma refleksji ma na celu odświeżenie spojrzenia na kanon lektur szkolnych, a i pomaga także w oswojaniu tekstów uchodzących za trudne w odbiorze.

Dysertacja została podzielona na dwie główne części. W pierwszej, krótszej, przedstawiono przegląd stanowisk wobec mikrologii, wśród których można wyodrębnić dwa podstawowe sposoby jej ujmowania. Pierwszy, autorstwa Aleksandra Nawareckiego, postrzega mikrologię jako sztukę i praktykę czytania/interpretacji. Według drugiego, reprezentowanego przez Piotra Jędrzejkę, mikrologia jest częścią procesu hermeneutycznego. Obydwie te koncepcje można z powodzeniem zastosować w szkole, co staram się udowodnić w drugiej części rozprawy, pokazując przykłady interpretacyjne oraz realizacje na lekcjach języka polskiego. Teksty, na których sprawdzana jest ta praktyka czytania to utwory ze szkolnej obowiązkowej i nieobowiązkowej listy lektur na III (dotyczy 7–8 klasy szkoły podstawowej) oraz na IV etapie nauczania (klasy licealne i technikum).

Słowa kluczowe:

mikrologia, dydaktyka, humanistyka nieantropocentryczna, studia nad zwierzętami, ekokrytyka, zwrot ku rzeczom